

Memo

Aan: Gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost-Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk

Van: Loes Koster en Nadië Bolink, netwerkcoördinatoren
namens de coördinatiegroepen Oost- en West-Achterhoek
van Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek

Datum: november 2024

Betreft: verlenging meerjarenprogramma Veerkracht tot en met 2025

Inleiding

Het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek (NOVA) is een samenwerking van ouderen-/cliëntenorganisaties, gemeenten, huisartsen, zorgorganisaties, ziekenhuizen, welzijnsorganisaties en Menzis. Samen werken we aan goede informatie, voorzieningen en ondersteuning bij het ouder worden in de Achterhoek.

De gezamenlijke ambitie en speerpunten voor de jaren 2021 -2024 zijn vastgelegd in het [Programma Veerkracht](#). Dit meerjarenprogramma loopt eind dit jaar af. De thema's daarin zijn nog steeds relevant en sluiten aan bij huidige ontwikkelingen. Zowel inhoudelijk als financieel moet er in 2025 nog meer duidelijk worden over de lijnen richting de toekomst: in de Achterhoek is er nauwe samenhang met het uitvoeringsplan Veerkrachtig Ouder Worden van Integraal Zorg Akkoord (IZA), dat in de komende maanden uitgewerkt wordt, en landelijk vindt een verkenning plaats om het deel van de financiering vanuit de zorgverzekeraars te wijzigen.

Gezien deze ontwikkelingen, vragen wij de Achterhoekse gemeenten om akkoord te gaan om het Programma Veerkracht met 1 jaar te verlengen t/m 2025. Dit memo bevat een nadere toelichting.

Over Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek en het Programma Veerkracht

We kennen allemaal de uitdaging die ons in de Achterhoek nu en in de toekomst rondom ouderen te wachten staat: de dubbele vergrijzing die zorgt voor een toename van het aantal kwetsbare ouderen, bijvoorbeeld door dementie, in combinatie met steeds minder zorg- en hulpverleners en mantelzorgers. Landelijke akkoorden, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) geven de richting aan voor oplossingen. In de Achterhoek heeft NOVA de beweging richting die oplossingen al in gang gezet.

In 2021 is NOVA ontstaan als samenvoeging van de al bestaande netwerken rondom ouderen en dementie in Oost- en West-Achterhoek. De partners in het netwerk stimuleren en inspireren inwoners van de Achterhoek om zich voor te bereiden op veranderingen die horen bij het ouder worden. Vanuit eigen keuzes. We werken aan goede informatie, voorzieningen en ondersteuning. Van preventie en welzijn tot wonen en zorg. Zowel lokaal als regionaal.

Het netwerk heeft de lijnen uitgezet voor de jaren 2021 tot en met 2024 in het [Programma Veerkracht](#).

De gezamenlijke ambitie is vertaald in vijf thema's:

1. Eerder denken over later
2. Vitaal ouder worden
3. Passend wonen
4. 'Oud maar niet out'
5. Passende zorg en ondersteuning op het juiste moment

Er is al veel bereikt de afgelopen jaren

Wij kunnen trots zijn wat we samen met partners in het netwerk in gezamenlijkheid en vanuit een domeinoverstijgende benadering al hebben bereikt, zowel lokaal als regionaal.

De samenwerkingsstructuur die er is vanuit NOVA bevordert verbinding, elkaar kennen en weten te vinden. Zowel rond de oudere, in de wijk, in gemeenten (met o.a. lokale netwerken/werkgroepen en bijeenkomsten 'lokaal samenwerken') als regionaal. Dit is een onmisbaar fundament in de beweging naar zelfredzaamheid en samenkracht, integrale netwerksamenwerking in de wijk en integrale zorg voor kwetsbare ouderen.

Enkele voorbeelden van resultaten uit de afgelopen jaren zijn:

- Gemeenten en zorgorganisaties hebben de handen ineen geslagen om inwoners bewust te maken van de noodzaak zich voor te bereiden op ouder worden en hun eigen rol hierin, door middel van de campagne 'Praat vandaag over morgen' (www.achterhoekbank.nl)
- Vroegtijdige signalering en een multidisciplinaire, integrale en proactieve aanpak bij kwetsbaarheid bij ouderen, vanuit het [Functioneel Model](#) (Oost-Achterhoek) en [GZO-model](#) (West-Achterhoek). Hierbij wordt er een steeds betere samenwerking gevonden tussen preventie, welzijn, sociaal en medisch domein. Op een enkeling na hebben alle huisartsenpraktijken in de regio bijvoorbeeld een eerstelijns MDO.
- Een al jarenlange goed werkende samenwerking rond het casemanagement dementie. Onderdeel hiervan is het Informatiepunt Dementie Achterhoek. Dit punt is voor mensen met een hulpvraag bij (het vermoeden van) dementie. Het Informatiepunt geeft antwoord op vragen, geeft informatie of verwijst verder naar de juiste persoon of organisatie.
- Op 6 november jl. organiseerde NOVA samen met het Netwerk Palliatieve Zorg, Willem Hart voor Levensvragen en Alzheimer Nederland het theater 'Lang zal hij leven', een voorstelling over dilemma's rond het levenseinde bij dementie. Bijna 500 mensen hebben deze voorstelling bezocht, waarvan ongeveer de helft inwoners; mensen met dementie en/of naasten. Uit de vragen die tijdens de nabespreking en op de informatiemarkt werden gesteld, bleek dat we met deze activiteit voorzagen in een behoefte aan goede kennis en informatie op dit onderwerp, als ook mensen hebben weten te bereiken die nu beter weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag.

Het [jaarbericht 2023](#) van NOVA geeft een uitgebreidere inblik in activiteiten en resultaten¹.

Vooruitblik naar 2025 en verder

Zoals benoemd, loopt het meerjarenprogramma Veerkracht eind dit jaar af. De thema's daarin zijn nog steeds relevant.

Het ligt voor de hand om te kijken waar we de expertise en de reeds lopende activiteiten van NOVA kunnen combineren met IZA-projecten/-aanvragen die rondom het thema 'Veerkrachtig ouder worden' gedaan gaan worden. Of, hoe en welke rol NOVA krijgt in de uitvoering van het IZA Regioplan, bepalen we de komende periode. Hierbij is het uitgangspunt dat wat we de afgelopen jaren hebben opgebouwd behouden, benutten en versterken.

Hiernaast speelt landelijk dat de wijze waarop dementienetwerken worden gefinancierd vanaf 2026 ter discussie staat. Het ministerie van VWS verkent samen met Dementie Netwerk Nederland (DNN) een alternatieve financieringswijze middels een subsidie aan DNN, in plaats van de bijdrage van de preferentie zorgverzekeraar vanuit het addendum Ketenzorg Dementie, gecontracteerd met een zorgorganisatie. In afwachting van deze discussie ervaren we (nu al) dat Menzis de hoogte van de bijdrage heroverweegt en aan heeft gegeven deze (op termijn) mogelijk te willen verlagen. Hierdoor is er op dit moment nog onzekerheid

¹ Het jaarbericht 2024 van NOVA wordt in februari 2025 gepubliceerd.

over de beschikbaarheid van de financiële middelen vanaf 2026. In de loop van 2025 moet daar meer duidelijkheid over komen.

Voorstel: verlenging Programma Veerkracht met één jaar

Gegeven bovenstaande ontwikkelingen, stellen de coördinatiegroepen van NOVA (Oost- en West-Achterhoek) voor om het Programma Veerkracht, inclusief bijbehorende (geïndexeerde) financiering², met 1 jaar te verlengen tot en met 31 december 2025.

Dit biedt gelegenheid om in gezamenlijkheid voort te bouwen op wat er al is en richting de toekomst aan te sluiten op de werkagenda van IZA, thema 'Veerkrachtig ouder worden'. We gebruiken 2025 als overgangsjaar op weg naar een nieuw programma

We hebben voor 2025 aanvullingen en aanscherpingen gedaan in het uitvoeringsplan, aan de hand van evaluatie en actualiteit. Zie hiervoor het concept uitvoeringsplan 2025 in bijlage 1.

In 2025 ontwikkelen wij een meerjarenplan voor 2026-2029, in aansluiting op het IZA uitvoeringsplan. De partners in het netwerk bepalen gezamenlijk de inhoud van het nieuwe programma én de route daarnaar toe. Het proces hiervoor is mede afhankelijk van onder andere de ontwikkelingen in de IZA-uitvoeringscoalitie en het vereiste tijdspad voor besluitvorming, o.a. bij gemeenten. Welke stappen precies worden doorlopen, moet nog uitgetekend worden in de coördinatiegroepen, maar zal op dit moment in grote lijnen naar verwachting de volgende planning kennen:

- Eerste kwartaal 2025 Evaluatie Programma Veerkracht 2021-2024 en netwerksamenwerking
- Tweede kwartaal 2025 Ontwikkeling nieuw meerjarenprogramma, op basis van evaluatie en uitvoeringsplan IZA
- Derde kwartaal 2025 Vaststellen in Transmuraal Beraad en door colleges van gemeenten
- Vierde kwartaal 2025 PR nieuw programma, om netwerkpartners en betrokken inwoners en zorg- en hulpverleners te informeren en activeren over de ambitie voor de komende jaren.

Financiering

De bijdrage van de gemeenten in 2024 is gedekt uit de IZA middelen 2024. Het POHO Sociaal heeft de IZA begroting op 21 november 2024 vastgesteld. De gemeenten hebben in 2024 de kosten ook individueel gedekt uit de eigen begroting. Het voorstel is om die financiën over te hevelen naar 2025. Dit bedrag is vanwege de indexatie niet meer voldoende en wij verzoeken om het resterende bedrag van € 12.000 op te nemen in de IZA begroting 2025.

Dit geeft de gemeenten de mogelijkheid om voor 2026 en verder te kijken hoe de bijdrage aan NOVA bekostigd worden.

NOVA (budgethouder Markenheem) stuurt één factuur aan de mandaathoudende gemeente voor deelname aan NOVA.

Wij zijn blij met de jarenlange goede samenwerking die er in het netwerk is en gaan ervan uit dat deze voortgezet zal worden.

² Zoals afgesproken conform de brief 'Indexatie partnerbijdrage NOVA - gemeenten' van d.d. 28 juli 2023 van de portefeuillehouders van NOVA aan alle gemeenten

Bijlage 1. Concept uitvoeringsplan 2025

Ook in 2025 behouden we de focus op de speerpunten die in de afgelopen jaren voorop hebben gestaan: dit zijn de thema's Eerder denken over later en Passend wonen.

Aanvullend benoemen we concreter wat we doen rond de zorg en ondersteuning van mensen met dementie. De aandacht voor dementie is belangrijk, gezien de historie en financiering van het Netwerk (financiering Menzis uit aanspraak ketenzorg dementie).

Belangrijk is in 2025 tot slot dat duidelijk wordt op welke wijze we de samenwerkingsstructuur in de regio vormgeven, in de samenhang tussen verschillende huidige gremia, waaronder de uitvoeringscoalitie 'Veerkrachtig ouder worden' vanuit IZA Regioplan, het Transmuraal beraad en de coördinatiegroepen van NOVA.

Uitgangspunten van het uitvoeringsplan zijn:

- a. We bouwen voort op wat we al deden.
- b. Uitvoering van het Programma gebeurt waar dat kan lokaal. Dat ondersteunen we met regionale afstemming. Elke programmaliijn laten we terugkomen op de agenda in lokale werkgroepen. Lokale partijen bepalen welke acties lokaal worden opgepakt. Dit uitvoeringsplan richt zich voornamelijk op regionale speerpunten, waarbij lokale input van belang is.
- c. We sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven, overlegvormen, activiteiten. We zetten niet zomaar iets nieuws op. Specifiek leggen we de verbinding met de uitvoeringscoalitie Veerkracht Ouder Worden vanuit Regioplan Achterhoek, de Thematafel de Gezondste Regio, het project Versterking eerstelijns zorg en de implementatie van de Ketenaanpak Valpreventie vanuit GALA.
- d. In de daadwerkelijke uitvoering sluiten we aan op actuele ontwikkelingen. Dat betekent dat in de uitvoering in de praktijk de focus verlegd kan worden als daar in de coördinatiegroepen van NOVA draagvlak voor is.

0. STRUCTUUR

Doel: Er is een effectieve samenwerkingsstructuur en een eenduidige communicatie in en buiten het Netwerk	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. Ontwikkeling van een heldere manier van samenwerken binnen en met de uitvoeringscoalitie 'Veerkrachtig ouder worden' (VOW) vanuit IZA Regioplan, in relatie tot NOVA en het Transmuraal beraad NOVA positioneert zich op een structurele manier binnen de uitvoeringscoalitie VOW, zodat de transformaties na IZA geborgd blijven.	Coördinatiegroepen i.s.m. uitvoeringscoalitie IZA Veerkrachtig Ouder Worden
Voortzetten	
2. Continue aandacht voor doel, samenstelling en effectiviteit coördinatiegroepen	Coördinatiegroepen
3. Opzetten (in Bronckhorst en Montferland), evalueren en/of doorontwikkelen van lokale werkgroepen/netwerken Ouderen en Veerkracht per gemeente (o.a. uitwisseling tussen werkgroepen en aansluiting op coördinatiegroepen)	Lokale werkgroepen, gemeenten, coördinatoren
4. Naar behoefte bijeenkomsten 'lokaal samenwerken'	Lokale werkgroepen met coördinatoren
5. Maken van een jaarplan t.a.v. deskundigheidsbevordering en netwerkbijeenkomsten. In afstemming met netwerken Palliatieve Zorg Achterhoek, Liemosia en Dementienetwerk Zutphen, Lochem, Vorden e.o..	Coördinatoren
6. Monitoring: we volgen informatie en cijfers rondom ouderen in de Achterhoek en laten deze jaarlijks terug komen in ons jaarbericht zodat we hier in ons uitvoeringsplan op aan kunnen sluiten.	Coördinatiegroepen

1. EERDER DENKEN OVER LATER

Doel: Ouderen zijn zich (tijdig) bewust van wat ouder worden betekent en hoe ze daar op voorbereid kunnen zijn	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. Uitvoering Plan van aanpak “Praat vandaag over morgen” in samenwerking met gemeenten en VVT-organisaties. Met een publiekscampagne en Tour de Achterhoek, in verbinding met lokale initiatieven en ontwikkelingen.	Werkgroep Praat vandaag over morgen i.s.m. lokale werkgroepen en aanspreekpunten per gemeente
Voortzetten	
2. Ouderenparticipatie in het Netwerk in de regionale klankbordgroep: ophalen van belangrijke thema’s voor ouderen, toetsen van plannen en initiatieven, uitwisseling tussen gemeenten.	Klankbordgroep ouderen, coördinatoren

2. VITAAL OUD WORDEN

Doel: Ouderen ondersteunen een zo gezond mogelijk leven te leiden, zodat kwetsbaarheid voorkomen of uitgesteld kan worden	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. Bijdragen aan de implementatie van de ketenaanpak Valpreventie vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord. Onder andere: <ul style="list-style-type: none">> Aansluiten in regionale werkgroep> Verbinden met lokale werkgroepen/netwerken> Bijdragen aan verspreiding van activiteiten	Coördinatiegroep, Lokale werkgroepen

Voortzetten	
2. Zoeken en bouwen van structurele verbindingen tussen het medische domein, sociaal domein en lokaal beweeg- en sportaanbod: ➤ Beweegmakelaar, ergo- en fysiotherapeuten zijn volwaardig onderdeel van het lokale netwerk; neemt (periodiek) deel aan lokale werkgroepen.	Lokale werkgroepen, gemeenten, beweegmakelaars
3. Preventie en aanpak overmatig alcoholgebruik bij ouderen: borgen, voortzetten en verbreden van de inzet van ontwikkelde instrumenten (IkPas, folder, bijeenkomsten). Onder andere: ➤ Onder de aandacht brengen van de IkPas campagne ➤ Borgen van aandacht voor alcoholgebruik in valpreventie-interventies ➤ Deskundigheidsbevordering aan professionals uit zorg en sociaal domein	GGD, Iriszorg, coördinatoren

3. PASSEND WONEN

Doel: Er is meer aandacht voor het belang van passend wonen bij het ouder worden, in het bijzonder bij een toenemende zorgvraag	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. Werkconferentie in januari 2025 met als thema 'Passend wonen. Langer thuis'. Doel: bij elkaar brengen bestuur, beleid en uitvoering, bij elkaar brengen domeinen wonen, welzijn en zorg, verbinden, inspireren en laten zien wat er al is (goede voorbeelden), ervan leren en verspreiden.	Coördinatoren
2. Aansluiten bij ontwikkeling regionale visie op wonen, welzijn en zorg (vanuit Thematafels Wonen en Vastgoed en De Gezondste Regio).	Coördinatiegroep, gemeenten, Thematafels
Voortzetten	
3. In lokale werkgroepen wordt wonen (periodiek) geagendeerd; beleidsmedewerker wonen en/of vertegenwoordiger woningcorporatie wonen neemt deel.	Gemeenten, woningcorporaties

4. OUD MAAR NIET OUT

Doel: Ouderen kunnen betekenisvol mee blijven doen in de samenleving. Ook als er beperkingen ontstaan of als zij worden 'opgeslokt' door mantelzorgtaken.	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. Lokaal ondersteunen en verbinden: kennis en ervaring uit de regio delen. Thema's als zingeving, zinvolle daginvulling, ontmoetingsmogelijkheden, dementievriendelijke samenleving, integrale aanpak eenzaamheid kennen een lokale aanpak, passend bij de lokale situatie	Lokale werkgroepen, coördinatoren
Voortzetten	
2. DEMENTIE In iedere gemeente een (activiteiten)plan voor een ouderen-/dementievriendelijke samenleving	Gemeenten, woningcorporaties
3. DEMENTIE Borging uitkomsten project 'versterking voorliggende voorzieningen voor daginvulling bij dementie' (2022) <ul style="list-style-type: none">➤ Verspreiding tips en succesfactoren uit Inspiratiewijzer / continuering inspiratiesessies, in afstemming met / overdragen aan Sociaal Domein Achterhoek➤ Uitvoering plannen van aanpak DOEmentie (vrijwilligerswerk voor mensen met dementie), en verbreding naar andere gemeenten➤ Informatie-/voorlichting voor verenigingen, kerken, ouderenorganisaties over hoe (oudere) leden betrokken gehouden kunnen worden, ook als beperkingen ontstaan. Specifiek over 'omgaan met mensen met dementie' in samenwerking met Alzheimer Nederland.	Coördinatiegroep

5. PASSENDE ZORG EN ONDERSTEUNING OP HET JUISTE MOMENT

Doel: Ouderen ontvangen passende en geïntegreerde zorg en ondersteuning van goede kwaliteit	
Activiteit	Regiepartners
Focus 2025	
1. DEMENTIE Borging, implementatie en uitvoering van de nieuwe 'Kaders casemanagement dementie Achterhoek', die in 2024 ontwikkeld zijn. Uitgangspunt: regionaal kennisnetwerk met lokale verankering in de netwerksamenwerking in de wijk.	Coördinatoren, VVT-organisaties
2. DEMENTIE Levens einde/euthanasie bij dementie: verbeteren van kennis en stimuleren van het morele gesprek, door middel van een masterclass voor huisartsen, gerieters, verpleegkundig specialisten en casemanagers dementie in maart 2025	HZOIJ, HOOG, VVT, coördinatoren, netwerk palliatieve zorg
3. Monitoren, evalueren en inzetten van verbeteracties t.a.v. (werkafspraken) geïntegreerde ouderenzorg vanuit alle huisartsenpraktijken (samenwerking huisarts, wijkverpleging, sociaal domein, specialist ouderengeneeskunde), <ul style="list-style-type: none"> > Implementatie Functioneel model (Oost-Achterhoek) > Monitoren, evalueren en doorontwikkelen GZO-werkmodel ("Geïntegreerde Zorg voor Ouderen", West-Achterhoek) in de werkgroep GZO 	Coördinatiegroepen, Werkgroep GZO
4. Uitwerking samenwerkingsafspraken tussen VVT-organisaties en huisartsen ten aanzien van de medische zorg bij Wlz thuis, op basis van het landelijk convenant	Huisartsenorganisaties, VVT-organisaties
5. Project 'Passende zorg in de laatste levensfase': implementatie proactieve zorgplanning (PZP) met de doelen: <ul style="list-style-type: none"> > bewustwording onder inwoners en professionals (publiekscampagne, conferentie), > verbeteren en verduidelijken van werkafspraken (focusgroepen en casuïstiekonderzoek, product: infographic met tips, succesfactoren, etc.) > implementeren in zorgproces d.m.v. een leer- en ontwikkelprogramma gericht op signalering, gespreksvoering en samenwerking > verbetering beschikbaarheid van informatie op het juiste moment op de juiste plek (in aansluiting op ontwikkelingen rond regionale zorgnetwerkomgeving en project Acute zorg West-Achterhoek). 	Transmuraal Managementberaad, coördinatiegroepen, Netwerk palliatieve zorg
6. (Achterhoek-Oost) Signaleren onnodige ziekenhuisopnames bij ouderen zo nodig omzetten tot actie met betrokken partners.	Coördinatiegroep-Oost

Voortzetten	
7. DEMENTIE Continu aandacht voor onder de aandacht brengen van Informatiepunt Dementie Achterhoek <ul style="list-style-type: none">> Regelmatig persbericht> Vindbaarheid op de website van NOVA verbeteren	
8. DEMENTIE Bevorderen van passende ondersteuning van mantelzorgers, specifiek op het gebied van dementie: <ul style="list-style-type: none">➤ Informatie, bijeenkomsten, cursussen en gespreksgroepen voor mantelzorgers Samenwerking met mantelzorgers op agenda lokale werkgroepen	Coördinatoren NOVA, mantelzorgondersteuningsorganisaties/gemeenten
9. DEMENTIE Borgen van signalering, ondersteuning en zorg van mensen met dementie op jonge leeftijd en hun naasten (vervolg op Zorgprogramma 2022-2024)	Werkgroep DJL
10. Deskundigheidsbevordering voor professionals op specifieke onderwerpen, waaronder dementie, op basis van (organisatieoverstijgende) behoeften. Voorbeeld: workshops casemanagement bij dementie voor wijkverpleegkundigen en POH's. Gezien brede thema's in Programma Veerkracht ook inventariseren en uitvoeren van andere onderwerpen.	Coördinatoren NOVA, overleg adviseurs leren en ontwikkelen
11. Monitoren van bevordering doorstroming in de ouderenzorg (ziekenhuis, tijdelijk verblijf (ELV, GRZ, observatiebedden), intramuraal wonen, etc.): uitkomsten uit eerdere advies van werkgroep volgen, onder de aandacht brengen en agenderen op juiste tafels lokaal en regionaal	Coördinatiegroep
12. Voortzetten en evalueren van werkafspraken met de politie om personen met dementie met dwaalgedrag te kunnen melden.	Politie Achterhoek, coördinatoren NOVA